

A 10145

Enkelte sognebiblioteker og kommunebiblioteker

Registreringen vedrører de papirer der findes i bibliotekets arkiv om de enkelte sogne- og kommunebiblioteker. Materialet giver ikke noget sammenhængende billede af de enkelte bibliotekers historie. Den må man opsøge i de pågældende biblioteker og i de lokale arkiver.

Det materialet derimod afspejler, er centralbibliotekets forhold til de enkelte biblioteker: Materialet kan derfor opfattes som en stor eksempelsamling på, hvordan centralbiblioteksvirksomheden og oplandsarbejdet i Vejle Amt er blevet løst til skiftende tider.

Registranten er ordnet efter de kommunegrænser, der var gældende efter 1970, men før de seneste kommunesammenlægninger i 2007.

Under hver kommune er opstillingen:

1. Hovedbiblioteket.
2. Forløberen for det nuværende hovedbibliotek.
3. De øvrige biblioteksafdelinger i alfabetisk rækkefølge

Begrænsningerne i dækningen:

Arkivets dækning af amtets biblioteker er meget svingende. Årsagen er, at arkivet afspejler det til enhver tid definerede centralbiblioteksområde. Her er situationen den, at cb-området af staten i 1914 og af Vejle kommune selv i 1907 var defineret til det daværende amt

Det gamle centralbiblioteksområde omfattede oprindeligt ikke de nordligste kommuner i Vejle Amt af 1970: Brædstrup og Gedved, og heller ikke de sydligste: Lunderskov og Vamdrup, som arkivet derfor har relativt lidt om. Til gengæld strakte centralbiblioteksområdet sig ind i det kommende Ribe Amt (Brande og Billund).

I 1924 blev Kolding centralbibliotek for den sydlige del af området. Og fra 1937 blev Horsens centralbibliotek for det nordlige.

I forhold til de allernordligste områder gælder, at Silkeborg frem til 1970 var centralbibliotek for dele af Nr. Snede og Brædstrup. Vejle har modtaget udførlige arkivalier fra Silkeborg Bibliotek vedrørende Nr. Snede-området.

Ligeledes har Vejle modtaget godt materiale fra Horsens vedrørende de nordligste sogne i Tørring-Uldum og Hedensted samt for Klovvborg Sogn. Men ikke for de øvrige kommuner i Horsens-området (Gedved og Bjerre Herred).

Fra Kolding er der ikke modtaget arkivalier.

Arkivmassen handler som nævnt primært om centralbibliotekets servicering af de mindre biblioteker: sognebibliotekerne og deltidsbibliotekerne. Det betyder, at arkivmængden tørrer ud i samme øjeblik et bibliotek får heltidsstatus og dermed bliver selv-administrerende. Det betyder ligeledes, at arkivet ikke indeholder ret meget stof om Horsens, Fredericia og Kolding, og at det, der findes, mest er af kollegial karakter.

Under de fleste sognebiblioteker optræder læget ”Diverse materiale”. Indholdet af dette læg kan være kort og tyndt, men er ganske ofte fyldigt og med mange historiske oplysninger. For perioden 1930 – 1960 kan det rumme følgende materiale:

1.
” Stamblade”. Det jeg har benævnt Stambladet er en dobbeltsidet A-4 formular som sandsynligvis har tjent som indberetningsskema til Bibliotekstilsynet. Skemaerne har fortrykte overskrifter, der udfyldes for det enkelte bibliotek med oplysninger om, og Formand, bibliotekar, adresse, bibliotekets oprettelsesår, eventuel reorganisering, åbningstid, om der er trykte kataloger (denne del viser, at cb’s arkiv kun rummer en mindre del af de kataloger, der har eksisteret), organisationsform (kommunal, forening, selvejende), navne på eventuelle filialer og meget andet. Og ikke mindst: budget, bindtal, udlån, normalt 2-5 år tilbage i tid.

Databladene/stambladene er især udfyldt i to perioder: omkring 1932 og omkring 1950.

2.
Inspektionsrapporter fra centralbiblioteket og/eller tilsynet. Det er rapporter til intern brug, der kan være særdeles direkte i beskrivelse af sognebibliotekets og sognebibliotekarens dyder og lyder (især 50-erne).

3.
Bogbilsrapporterne er interne meddelelser og memoer, også fra 50-erne. De er normalt kortfattede, ofte kun et par sætninger.

4.
Revisionsrapporterne er bredere og mere objektive. De fortæller om materialebestandens størrelse og art og hvad man har foretaget af kassationer m.v.

5.
Hertil kommer en lang række tekniske papirer: lokalevurderinger, tegninger af lokaler, meddelelser om udnævnelser og kurser etc.

Ved en del af bibliotekerne er der registreret et læg med avisudklip. Udklippene dækker primært perioden 1986-1993. Man skal imidlertid være opmærksom på at centralbibliotekets scrap-bøger (A 10104, lbnr. 450, 824 og 2750), også rummer udklip fra Vejle-aviserne om bibliotekerne i centralbiblioteksområdet i perioden 1940-1986.

